Ч. 229 (14.82). Львів, неділя 17. жовтня 1937 Opłata pocztowa uiszczona gotówką Рік LVIII.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ.

РЕДАКЦІЯ Й АДМІНІСТР.: ЛЬВІВ, РИНОК Ч. 10. II. ПОВ.
Телефон Редакції й Адм.: 229-41
Телефон Друкарні 229-26
Адреса для телегр.: Діло Львів
Конто: П. К. О. Львів 501.060.
" Банку Чеських Леґіон. Праґа „Діло".
Рукописів не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно . . . . . 5.00 зол.
Чвертьрічно . . . . 15.00 "
Піврічно . . . . . . 30.00 "
Річно . . . . 60.00 "
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ., У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. Ч., У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 сот.

Прилюдний запит.

До Пана Міністра внутрішніх справ.

Присутній на засіданні волосної (ґмінної) ради (ґміна і повіт Перемишляни, воєв. Тернопіль) дня 11. жовтня ц. р. повітовий староста п. Мікровіч не дозволив підписаному промовляти в українській мові і формально приневолив підписаного й інших радних українців до мовчанки, заявляючи, що не допускає іншої мови, як лиш урядову, тобто польську, ні на радах волосних, ні громадських, хіба, що на це буде спеціяльна ухвала тих рад.

Подаючи це до відома Пана Міністра, підписаний осміляється запитати Пана Міністра, чи п. староста в Перемишлянах обовязаний знати закон про мову з дня 31. VII. 1924 р., а якщо його знає, чи вільно йому цей закон нехтувати і топтати найсвятіші права громадян українців.

А також, чи ухвали таких рад, де радних українців не допускають до голосу, бо забороняють їм сказати слово рідною мовою, є важні.

о. Олексій Боднар,
парох у Боршеві, пов. Перемишляни.

—o—

Совітська Україна платить Москві 38 міліярдів рублів

дістає лише 3 і пів міліярда.

КІЛЬКА ЦИФЕР ЗІ СОВІТСЬКОГО БУДЖЕТУ НА 1938. РІК.

Буджет УССР на 1938. рік, що його опрацював київський уряд, має 971 міліонів рублів, разом зі самоуправним буджетом 3 і пів міліярда; є це 4 прц. всього союзного буджету, що доходить до 98 міліярдів. (Слід згадати, що УССР має 22 відс населення СССР). Зате посередні й безпосередні податки з УССР принесуть совітському союзові коло 380 міліярдів рублів. (АТЕ).

СЕПАРАТИСТИЧНА ЗМОВА НА СОВІТСЬКІЙ БІЛОРУСИ.

Військовий трибунал Білоруської ССР засудив на смерть 9-ох державних і партійних діячів з району Жлобін (прокуратор, секретар партійного комітету, начальник збіжевого тресту, начальник фінансового виділу, директор окружної кооперативи, предсідник земельного уряду, голова міської ради, предсідник колгоспу); минулої ночі їх розстріляли.

Засуджені заложили 1935. р. білоруську контрреволюційну орґанізацію, якої метою були саботажі й протисовітська акція В кількох білоруських містах іде слідство.

„ОССОАВІЯХИМ" В РУКАХ „ВОРОГІВ НАРОДУ".

На 4. зїзді білоруського „Оссоавіяхиму" кільканацятьом делеґатам відобрали мандати як „ворогам народу", м. ін. предсідникові центральної ради „Оссоавіяхиму" Білоруси Корчаґінові.

Півміліонова японська армія в Китаю.

Під цю пору у північному Китаю воює 300-тисячна японська армія, під Шанґаєм і в Манджурії є коло 200 тисяч — разом коло пів міліона. Ще ніколи не було на азійському континенті стільки японського війська.

У північному Китаю японський фронт є коло 1.500 км. довгий.

600 ЖЕРТВ БОМБАРДУВАННЯ.

Як подає китайська телеграфічна агенція, японські літаки бомбардували вчора кілька районів Чучев і Коеплін (провінція Шансі), де згинуло коло 600 цивільних осіб

ЛЬОНДОН ДОМАГАЄТЬСЯ САТИСФАКЦІЇ.

Британський уряд вислав до Токіо ноту з протестом проти збомбардування самоходів британської амбасади в Нанкіні та з домаганням кари для виновників і запевненням, що подібні випадки не повторяться. Рівночасно Льондон пригадує запевнення японського уряду після летунського нападу на британського амбасадора та висловлює здивування, що в так скорому часі трапився новий інцидент.

ПЕРЕД НОВОЮ ЗАЯВОЮ РУЗВЕЛЬТА?

У вашинґтонських урядових колах сподіються, що Рузвельт небавом зложить нову заяву у справі подій на Далекому Сході. Припускають, що становище Америки на конференції 9-ох буде таке саме, як підчас японсько-китайського конфлікту 1932. р.: вона прилучиться до всіх спільних виступів під умовиною, що ухвалять їх одноголосно всі держави.

Українське робітництво на роздоріжжі.

Львів, 16. жовтня 1937.

Всі державні устрої усіх без виімку сучасних держав розуміють, що зорґанізоване робітництво — це сила, якої не слід собі легковажити. І кожний поодинокий робітник якоїнебудь професії має більше почуття сили, коли він зорґанізований та бачить за собою своїх однопрофесійних товаришів.

І хоч на око здавалось би, що сильні робітничі орґанізації не на руку владі, проте фактом є, що влада йде назустріч усім робітничим союзам і не ставить їм майже ніяких перепон, очевидно — під умовиною, що їхні виступи не матимуть протидержавного характеру. Усі ці союзи робітників мають виразну піддержку влади у боротьбі за кращі умовини праці й винагороди. Не диво, що в такому стані річей робітнича орґанізація має атракційну силу для кожного робітника.

Перед нами гірка, але незаперечна правда, що сотні тисяч українських робітників зорґанізовані в чужих орґанізаціях, які де далі ворожо ставляться до української ідеї, ба навіть у деяких окремих випадках виразно ту ідею поборюють.

У Польщі діє цілий ряд робітничих орґанізацій, поділених на окремі табори не так з огляду на національні та віроісповідні ріжниці, як радше з огляду на ріжниці політичної натури. Витворилось згодом таке явище, що робітничі орґанізації стають прибудівками політичних партій, маючи таким робом змогу відповідно ставитися до політичних питань, суспільноґосподарського укладу й до держави. І хоч робітничі союзи вважають себе неполітичними та безпартійними орґанізаціями та хоч усі їхні пресові орґани й представники впевняють при кожній нагоді, що їм, мовляв, чужі всілякі політичні концепції, у практиці в більшій або меншій мірі підлягають вони впливам політичних партій, з яких кожна старається опертись на робітничих союзах. (Навіть О. З. Н. приступив до оснування робітничої орґанізації під назвою: „Працовнічи Обуз Зедночення Народовеґо"). Найяскравіше ставлять справу комуністи, які заявляють ясно, що „робітничі союзи є школами комунізму та знаряддям клясової боротьби", — комуністичний натиск на робітничі орґанізації є теж найсильніший.

У Польщі дозволена кожна (робітнича) орґанізація, якої ціль, устрій та діяльність не противиться законові та не загрожує публичному спокоєві (2. ст. закону про товариства). Декрет, який у 1919. р. подав правну дефініцію робітничої орґанізації, кажучи, що професійною є та орґанізація робітників, якої завдання лежить в обороні й піддержці економічних і культурних інтересів робітників, занятих у даній ділянці праці, причинився у деякій мірі до розпорошення професійного робітничого руху. Бо така дефініція дозволила майже кожному

закладати конкуренційні союзи, у висліді чого творяться по кілька робітничих організацій у тій самій ділянці праці, ба навіть у тому самому промисловому заведенні. Через те й витворилася несамовита атмосфера, в якій платні службовики всіляких „зайонзків“ намагаються перетягати робітників до своєї організації за ціну ріжних обітниць до грушок на вербі включно. Є це справжнє торговище ідей, на якому під плащиком ідейних здобутків робітничого загалу, заманюється робітників до організацій, що мають часто цілі дуже сумнівної вартости: від виманчування вкладок до підготови партійних агітаторів включно.

В польському професійному робітничому русі діють головно три типи союзів: клясовий, християнський та національний. Коли йде про клясові робітничі союзи і їх відділи по всіх більших містах Сх. Галичини, то ціль і напрямок тієї категорії організацій устійнені на І конгресі в 1920. р.: „Клясові, професійні союзи, які вважають себе незалежною організаційною частиною загального робітничого руху, що змагає до цілковитого визволення робітничої кляси з кайдан капіталістичного визиску, признають своєю найпершою та єдиною метою: приготувати робітничу клясу до боротьби за новий суспільний лад та до проводу у новому, господарському ладі“. Який це „новий, суспільний лад“ та як виглядав би провід клясових „зайонзків“ у „новому, господарському ладі“ — про це мабуть зайва річ писати.

Ці клясові робітничі організації оточують комуністи особливою опікою, вважаючи їх за найдогіднішний терен своєї ідеологічної та організаційної експансії. В тій цілі засновують по фабриках та промислових заведеннях т. зв. фабричні комірки, яких члени мають з одної сторони впливати на решту робітників та приєднувати їх для комуністичної партії, з другої сторони, зазнайомлюючись із технікою у даному підприємстві, приготовитись до ріжних функцій у хвилині, коли вибухне леліяний у мріях переворот.

На протилежному бігуні стоять союзи „Зєдночення Заводового“, яке стоїть на національно-християнському ґрунті, не признає боротьби кляс і творить поміркованну організацію.

Не треба мабуть доказувати, що всі ті союзи нічого не мають спільного з українством, як ідейною збірнотою. Це тим дивогляднійше явище, що на території Сх. Галичини велику частину всіх польських робітничих організацій творять саме українські робітники, заняті головно в рільництві, нафтовому промислі, по тартаках і млинах. Всі вони дають себе заманювати до тих організацій під покришкою покращання їхніх невідрадних умовин праці та згодом піддаються політичним тенденціям даного союзу й нерідко національно маніруються, а то й затрачуються.

Замітне тут ще одне явище. Коли центральні верхівки робітничих організацій майже зовсім не рахуються із вказівками влади, діючи на основі власного пляну, то низові клітини організацій, особливо відділи „Зєдночення Заводового“, позасновувані по містечках Сх. Галичини, дуже дбайливо застосовуються до волі і вказівок адміністраційних чинників. Краєві клітини ЗЗЗ щораз виразніше вводять до своєї організації ті методи, що їх пропонують польські „аполітичні“, але шовіністичні суспільні установи. При редукціях робітничих сил та пізніших угодах з працедавцями зправила жертвою падуть українські робітники.

Ясно, що в такому стані річей крайня пора зайнятися цією частиною українського зорганізованого життя. Велика сила українського робітництва для нас пропасти не може. Їй слід дати підтримку із нашої сторони, щоб вона не мусіла шукати її в польських організаціях. Доки це не станеться, в українському зорганізованому житті істнуватиме глибока й небезпечна прогалина. Факт, що в нашому громадянстві є таке мале зрозуміння ваги рідних професійних робітничих організацій — страшенне погано свідчить про український змисл дійсности. Робітництво — це велика діюча сила, а легковаження цієї сили робить її могутнім чинником — у чужих руках. Хто з нас цікавиться українськими робітниками в краю?! Хто з нас пробує бодай приблизно підводити статистику українських працюючих рук та складати образ умовин робітничої праці в ріжних окремих ділянках?! Хто з нас взагалі цікавиться робітничою долею і виявляє охоту вплинути на неї?!

У Львові створено початки українського самостійного професійно-робітничого життя. Ці початки ще дуже скромні, але — є. Треба їх доконче вести далі, розбудовувати та перекидати й у край. Організуймо українську робітничу клясу в українських, професійних союзах!

—о—

Женевська осінь.

(Від власного кореспондента).

Женева, 11. жовтня 1937.

Женевська осінь починається з закінченням осінньої сесії Ліги Націй, але цього року сесії взагалі не закінчили, лише перервали і відложили на неозначений час з огляду на дуже непевну політичну ситуацію в Європі, що може зробити потрібним негайне продовження праць Л. Н. Отже осінь розпочалася раніше, ніж звичайно, вже в першій половині вересня. Женева опорожніла негайно по замкненні праць збору Л. Н Сесія Інтернаціонального Бюра праці триває, але її переводять головно місцевими силами. Отже женевці можуть спокійно робити білянс свого літа.

Женева, батьківщина Руссо, Некера, Тепфера, Сісмонді та інших значних людей, зі своїми 150.000 мешканців міста і кантону, живе не стільки зі своїх варстатів справді добрих годинників та деяких інших точних апаратів, яким Німеччина робить все більшу конкуренцію, як з туристів, що напливають сюди з цілого світу. Їх було тут минулого літа більше, ніж звичайно. В обох двірцях Женеви, швайцарськім і французькім, по вулицях, парках, прибережних алеях, у касині, в літнім театрі і по охоронених від сонця і дощу каварнях було чути англійську мову не менше французької чи німецької. На пляжах сонце намагалося даремно вирівняти ріжниці в кольорах шкір. Зрештою близькість Ліги Націй робила очевидно й англьо-саксонських русалок менше вразливими на присутність жовтих і навіть майже цілком чорних прихильників лєманських хвиль і сонця. Ані паризька вистава, ані голяндське джемборі не відтягали цікавих від Женеви, навпаки: знайшлося багато таких, що забажали відвідати й осідок Ліги Націй, між ними й кількох наших земляків. Ріжнобарвні автобуси з Франції, Німеччини, Бельгії, Голяндії, Австрії і навіть Чехословаччини привозили й відвозили що-дня тисячі ріжномовних відвідувачів, підносячи безупинно

РУДОЛЬФ ГЕРЦОГ.

Злобний критик.

Піяніст Хозе Маріні і його жінка високодраматична співачка Маріні-Колер дають щороку в нашім скромнім провінціяльнім місті концерт. Вони роблять це з обовязку для міста, яке від довгих літ уважає їх за своїх почесних громадян і з приємности. Треба-ж було пригадувати людям свою славу... Ця слава, як упевняв один злобний критик, була поправді дуже давня, така давня, що сучасні майже про неї забули... але місто мусить мати якусь підставу бути гордим. Коли в його мурах мешкає пара славних артистів, тоді воно знає свою величину.

Хозе Маріні заробляв на життя тяжко. Спочатку він був диригентом у музичному товаристві „Ібікус“ до мужеського хору. Він умів чудово влаштовувати всякі літні та зимові забави і то так, що не мусів до них докладати. Пізніше вчив він талановитих синів і доньок свого міста трудного мистецтва — гри на фортепіяні. А щоб мати серед учнів більшу повагу, то запустив собі велику чуприну і ніготь на найменшому пальці, що часто спочиває на клявішах. На лекціях, коли діти вибивали такти і гаратали гами, наче на руханці, професор Хозе підпирав рукою свою бороду сидів при фортепіяні і компонував ріжні вірші, потрібні багатшим громадянам свого міста на весілля, хрестини та уродини. Крім цього дома вів він курс деклямації та міміки для панів і пань, які хотіли зазнайомитися з основами драматичного мистецтва чи то для розвитку свого таланту і майбутньої своєї професії, чи для поширення своєї освіти. Крім цього помагав іще своїй жінці у лекціях.

Пані Маріні звалася Колер, заки мала честь і приємність вийти заміж. А щоб її молодечі лаври не зівяли, то вона рішила ще при шлюбі додати до „Маріні“ свою цінну арабеску „Колер“, щоб цим і піднести в очах світа вартість свого чоловіка. Пані Маріні-Колер була колись — як вона сама це заповняла — божеськo гарною жінкою. Як співачку у високодраматичних ролях ніхто її не перевищив. У дуже короткому періоді своєї молодости вона обїхала майже всі замітні німецькі сцени. Досить було порівняти її вік з числом тих місяців, коли припадала ця її жива діяльність, щоб вирахувати, що кількість тих сцен або сума тих місяців була попросту фантастична. Виступити на таких двох сценах, як має наше місто, це вже карієра!

У місті Бріке вона була директоркою співочої школи. Учениці цієї школи діставали при цьому лекції домашнього господарства і мусіли приносити з дому муку, цукор, каву і все, що потрібне. Її чоловік помагав їй у проводі і склав правильник, в якому найважнішою точкою було: „Всі рахунки треба вирівнювати не пізніше, як до трьох днів“. Зате точні учениці діставали добрі свідоцтва і співак Маріні теж їх підписував для більшої поваги такої школи.

Як уже ми сказали, щороку пара артистів Маріні-Колер давала концерт у нашому місті, на Різдво, і більшість поважних громадян уважала за свій обовязок бути на ньому. Піяніст Маріні грав Вагнера і то з такою силою чуття, якби клявіші були його особистими ворогами. І заки публика могла охолонути від вражіння після його соля, вже пані Маріні-Колер входила маєстатично на естраду і співала арію Ізольди або Брунгільди. Це була справжня насолода.

І тільки один чоловік був у тому місті, що не відчував у таких хвилинах нічого і навіть посмів виливати свою жовч після такого бенкету, так начеб хтось виливав сос на весняні фіялки. Ним був пан Фельдермаєр, учитель семинарії і музичний критик „Вечірньої Ґазети“. Для цього бандита пера — як казали деякі — ніщо не було святого у світі.

Цього року знову надходили Різдвяні свята і пара артистів приготовлялася до свого щорічного концерту. У рожевих надіях на касу і на моральний успіх кружляла тільки одна чорна хмара — особа критика Фельдермаєра.

— Маріні! — звернулася співачка офіціяльно до свого чоловіка, як це було в традиції, коли вона була занята такою роботою, як приладжування концертової сукні — той Фельдермаєр висить над моїм цілим концертом якто кажуть, як меч Да... дамо.. кля. Попросту відрізує мені язик, коли згадаю..

— Так, так моя дорогенька Евгеніє — відповів мелянхолійно Маріні — це правда. Та потвора відбирає мені охоту до життя. Як пявка причіпається вже у снах до моїх грудей, тоді, коли я думаю про наш виступ.

— А чи ти не міг би до нього якось по приятельськи наблизитися, мій коханий?

— Ти знаєш, що він був моїм контркандидатом при обсаді диригентури при „Ібікусі“ і що я виграв тоді. Оця креатура не може мені досі забути цієї невдачі.

— Але при пиві, отак між мужчинами коли розбалакаються, можна нераз..

— Моя кохана! Ти-ж сама знаєш, що я не

вгору відсоток ліжок, занятих цього літа по женевських готелях.

Управа міста, зокрема „Товариство охорони інтересів Женеви", робили все, щоб звабити чужинців до Женеви, передусім прикрасити її. Вдень справді до чудової панорами Женевського озера, оточеного зеленими рямками прибережних парків, до блакитнуватого муру довгого пасма Юри з одного та сніжних, полумяних вечорами верхів Монбляну понад Салевом з другого боку небагато можна додати. Але по заході сонця береги і міст оперезують подвійні стяжки жарівок, водограй на кінці моля, вода якого злітає на кілька десятків метрів, прибирає всі барви всіх прапорів націй, заступлених в Женеві, і чужинці, що приїздять пароплавами, бачать женевську старезну катедралю, касино і тополі на острові Русо, опромінені невидимими прожекторами. Світла в Женеві не жалують, Рона постачає дешеву електричну енергію.

Хто припливає до Женеви вдень, бачить здалека високо над прибережними парками білі колюмни подовгастого профілю святині міжнародньої справедливости, грандіозну будову Ліги Націй. Попід нею простягається скромно вздовж берега сіра будова Інтернаціонального Бюра Праці. В години, призначені для оглядин Л. Н., простують до неї автобуси, авта, ровери і поодинокі мандрівники й мандрівниці з наплечниками і ціпками, в европейських строях та в одягах далекої Африки й Індій. Вони платять по пів франка, ходять групами за урядовцями, що дають належні пояснення і подивляють Л. Н знадвору і в середині. Про політ. значіння Л. Н. можна мати ріжні думки, — її музеальне значіння безперечно велике. Можливо, що вона створить новий архітектурний тип, як парлямент у Відні та Будапешті, як міністерство летунства в Берліні, чи деякі павільони на паризькій світовій виставі. Будинок Л. Н. відріжняється вигідно від інших сучасних творів европейської архітектури передусім своїм положенням. З трьох сторін біля неї нема ніяких забудувань. Музей Аріяна понад нею сам досить стилевий, щоб не псувати загального враження. З вікон горішніх поверхів Л. Н. відкривається чудовий краєвид на парк, на озеро і на Женеву. Клясична простокутність будови не надається до різбарських прикрас. Глядача вражає передусім простір і височінь саль та коридорів і чудовий матеріял. головно білий, жовтавий, зеленавий і червонавий мармур. У середині будова все ще не викінчена цілком. Величезна саля зборів настільки добра під оглядом акустики, що при місцях журналістів нема слухавок; бракують ще образи, хоч відсутність їх на лискучих мурах і не дуже помітна. Але фрески салі засідань Ради притягають до себе таки найбільшу увагу відвідувачів. Найбільше враження викликують величезні постаті пятьох титанів на стелі, що злучують по середині її свої правиці, символізуючи злуку всіх пятьох частин світа у спільній праці. Цій самій темі присвячені й символічні образи на мурах салі. В часі засідань люди на горішніх місцях дивно лучаться з постатями на образах. Образи ці, пензля еспанського маляра Серта, подарував Лізі Націй уряд „республиканської" Еспанії, але можна сподіватися, що й ціла Еспанія, коли її звільнять від большевицької інтервенції, ствердить цей подарунок. А тимчасом твердять у пресових колах Л. Н., що багато справді мистецьких образів Серта спалено разом з церквами й монастирями, а сам він ще не дістав заплати за образи, подаровані Л. Н., бо йому запропонували поїхати за грішми до Мадриду, а він уважає за краще перебувати на чужині. До того-ж саляманьска пезета стоїть уже півчверта раза вище мадридської Отже оплачується зачекати на утворення єдиного національного еспанського уряду.

Зі свого літа женевці можуть бути вдоволені тим більше, що їх французькі сусіди зі свого зовсім невдоволені. Девалюація швайцарського франка спричинила дуже повільне і розмірно незначне підвищення цін, внутрішня покупна сила франка майже не впала. Ніякої тенденції до дальшого небажаного упадку швайцарського франка непомітно. Тимчасом зріст цін у Франції за останнє півріччя в дечім навіть перегнав дальший упадок франка, який недавно навіть пірвав свій звязок з доляром та англійським фунтом, упавши нижче умовленого щабля. Женевці і мешканці інших прилеманських кантонів, що раніше масово виїздили до дешевих савойських гір Франції на протилежнім березі озера, лишилися цього року в рідних горах. Страйки кельнерів по французьких літнищах та непевне політичне положення у Франції взагалі разом з дорожнею французького життя збільшили також поважно число туристів, що провели свої ферії на швайцарськім боці Леману. Увільнення женевського кантону від большевикофільського режіму Ніколя, наслідком виборів восени минулого року, ще більше зазначило ріжницю між відносинами по той і цей бік кордону, такого близького від столиці Леману, на користь Швайцарії. А позатим осінні ночі використовує Женева для вправ цілковитого затемнювання міста, що входять до програми пасивної оборони проти нападу літаків.

М. Данько.

—o—

ходжу на пиво. Ти виразно заборонила мені таке товариство. Але в такому виїмковому випадку я міг би для твоєї приємности...

-- Ні, ні, дякую тобі. Я знаю, що ти маєш добре серце і коли щось треба для мене.. Але я, як твоя жінка, маю обовязок брати на себе і неприємні тягарі. І коли йде про такого Фельдмаєра...

Тут вона задумалася:

— Стрівай, Хозе. Я вже щось знайшла! Чи ми не маємо в пивниці дванацять пляшок доброго вина, якими заплатив за лекції своєї доньки той власник винарні Тінхен..

— Так, так, справді — загикався чоловік і збентежився — маю враження, що є ще одинацять.. можна би почастувати.

— Одинацять?! — і пані Маріні-Колер аж встала здивована. — А деж дванацята? Я не хочу навіть допустити думки, що ти можеш завести мені ганьби..

— Але-ж Евгеніє! Ти-ж можеш мені вірити! Я мусів учора відчинити одну пляшку для оборони наших інтересів, бо на посилці був [illegible] напис: „Реклямації розглядаємо тільки найпізніше до тижня". Отже якби вино було кепське, ми втратили би свої гроші.

— Но, про це ми вже поговоримо пізніше. А тепер я вертаюся до нашого приятеля Фельдмаєра. Ти вийдеш зазаз з дому і мусиш познайомитися з ним, коли він у четвертій годині виходить з семинарії. Скажеш йому: „Ах, як тішуся, що вас зустрічаю.." і так далі... І при кінці розмови запросиш його до нас на вечерю чарку вина... Отже йди і в пятій годині вертайся з доброю вісткою.

(Докінчення буде.)

—o—

Всесвітній Союз Українок.

Підписані доводять до відома всього українського громадянства, що в днях 12.—14. жовтня ц. р. відбулися у Львові наради представниць українського зорганізованого жіноцтва Галичини, Волині, політичної еміграції з Великої України та Злучених Держав Америки, які — згідно з постановою Українського Жіночого Конгресу в Станиславові 1934. р. — **обєдналися в один Всесвітній Союз Українок.** Крім названих територій, у склад Всесвітнього Союзу Українок входить ще теж українське зорганізоване жіноцтво Підкарпаття, Буковини і Канади.

Всесвітній Союз Українок ставить собі за головне завдання **плекати почуття єдности всіх частин Нації, поділеної кордонами, та змагати до консолідації всіх національних сил для здійснення національного ідеалу.** Як централя українського зорганізованого жіноцтва всього світу. Всесвітній Союз Українок хоче бути речником інтересів українського народу перед міжнародніми і чужинними чинниками, в першій мірі жіночими, та буде заступати українське жіноцтво перед власним громадянством.

У трьохденних нарадах підписані представниці, як Головна Рада Всесвітнього Союзу Українок, затвердили правильник В. С. У., намітили техніку праці, себто засоби підтримування звязків між українськими територіяльними жіночими організаціями, переглянули стан організації українського жіноцтва по всьому світу та виробили плян праці на 1938. рік. З питань програмово-ідеольогічного характеру Головна Рада розглянула завдання українського жіноцтва в сучасному положенні українського народу, особливо у виховній ділянці та в напрямі консолідації національних сил, при чому окрему увагу звернула на потребу збереження єдности українського жіночого руху. Крім цього темою нарад була теж справа звязків з міжнародніми жіночими організаціями

Делеґацію Головної Ради В. С. У. прийняв Митрополит Шептицький, якого вона поінформувала про завдання В. С. У. Делеґація зложила вінець на могилі Незнаного Стрільця на Янівському цвинтарі у Львові.

Головна Рада В. С. У. приступає до праці в глибокому переконанні, що все українське

громадянство прийме доброзичливо факт створення В. С. У. та підтримає його консолідаційний почин.

За Головну Раду Всесвітнього Союзу Українок:

Президія: Софія Русова, почесна голова;
Мілена Рудницька, голова;
Зінаїда Мірна, секретарка.

Члени: Олена Фелак-Шепарович (Галичина), Наталя Лівицька-Холодна (еміграція з Великої України), д-р Ірина Пріснєвська (Волинь), Олена Штогрин (Злучені Держави Америки), Константина Малицька (референтка виховних справ).

про українську народню різьбу, пояснюючи на прикладах оригінальні українські декоративно-різьбарські мотиви. На реферат прибуло не багато, зате дійсно визначних слухачів з українських і польських мистецьких кол.

По інші, не менш цікаві, але неофіційні українські моменти фестівалю — окремо.

ЗАГАЛЬНІ СТУДЕНТСЬКІ ЗБОРИ.

В мин. суботу відбулися в домівці У. С. Г. загальні збори студентства й запрошених гостей. Програма мала на меті ввести наймолодший річник студентства в ряди старшої академічної братії. В переповненій домівці виголосив д. поважне та глибоке слово **проф. М. Кордуба**, опісля промовляли провідники Громади й поодинокі студенти та гості. Слід підкреслити, що в багатьох промовах вичувалася спільна нота: побажання **консолідації розбитого дотепер життя українського студентства у Варшаві супроти загального наступу на українство.**

Від себе додамо, що сучасна ситуація вимагає конче такого розумного обєднання на спільній площі національної боротьби за честь і право нашого студентства.

ЗАЗИВ СОЮЗУ УКРАЇНОК.

Хочби з коротких пресових заміток знає українське громадянство активність і рухливість варшавського Союзу Українок Емігранток і тому, сподіємось, як завжди, з симпатією та щедрістю поставиться до зазиву тої організації, що м. ін. в умовинах економічної кризи та жахливого безробіття за зібрані серед емігрантів гроші вибудувала (при помочі інших установ) бурсу для хлопців-дітей емігрантів у Перемишлі. Зате дівчата-сироти по українських вояках залишилися без опіки і денаціоналізуються в чужих осередках. Щоб рятувати ці невинні душі, Союз Українок-Емігранток розпочав акцію-збірку на будову дівочої бурси. Цей труд заслуговує на особливу підтримку всього нашого громадянства. Для людей доброї волі подаємо адресу: С. У-Е., Варшава, Вільча 45, м. 3 (конто 9.134 „Український Центральний Комітет" — бурса для дівчат.).

Представники УПР у премієра Складковського.

Премієр Складковський приняв 15. ц.м. представників У. П. Р. в особах посла В. Мудрого, сенатора О. Луцького і посла В. Целевича.

Підчас авдієнції обговорювали теперішні політичні справи, що торкаються українського населення.

З мухи роблять слоня.

„Секретаріят Порозумівавчий Польських Орґанізацій Спорлечних Галичини" (в оригіналі Малопольскі Всходней) помістив у польській пресі відозву, в якій закликає все польське громадянство складати датки на будову костелів, на відбудову спалених господарств та на допомогу для жертв терору ОУН. Єдиним найважнішим і найтяжчим аргументом авторів цієї відозви є знову справа спалення римо.-катол. костела в Сухій Вільшині, що про неї ми вже доволі багато писали. Видно, що авторам відозви не вигідно злазити з коника, що на нього вже раз влізли і роблять з мухи силоміць слона, щоб підбехтати ще більше і так уже підбехтане польське громадянство. Розуміємо, що кожна організація потребує грошей на ведення своєї праці, але чи щоб ударяти своїх земляків по кишені, треба конче вживати аж таких шовіністичних засобів і покликуватись на події, які ще навіть не провірені, або перебільшувати їх?! Мабуть автори відозви справді кермувались засадою, що „ціль освячує засоби" і коли треба, то можна навіть здорово пробрехатись.

—o—

Українське життя у Варшаві.

Українське життя у Варшаві, що починає вже інтенсивно відновлюватись після глухих літніх ферій, заповідається на цей зимовий сезон ділово й активно. Крім постійних мешканців Варшави братимуть у ньому участь численні (хоча д. пересіяні шкільною владою) ряди нашого наймолодшого студентства. В кожну неділю збірається вже тепер у греко-кат. церкві на Медовій та у православній на Празі велика група української кольонії; заповідаються цікаві політичні випадки й культурні імпрези. Зачнемо від реєстру тих перших.

УЧАСТЬ УКРАЇНЦІВ У ФЕСТІВАЛІ МИСТЕЦТВА.

Варшава, що залюбки задивляється на зах.-европейські взори, спробувала цікавої форми туристичної пропаганди й... заробітку; влаштувала широко закроєний і дуже добре зорганізований фестіваль польського мистецтва, стягнувши при помочі відповідного пропагандового апарату 12 тисяч глядачів і слухачів з провінції, що в часі цілого тижня мали нагоду майже безплатно брати участь у численних музичних, пластичних і театрально-літературних імпрезах.

Хоча назва фестівалю вказувала на його „польський" характер, проте знайшлися в його рамах і чисто українські моменти, що прямо вражали українських учасників і знайомили культурних чужинців з творами українського мистецтва.

Отже передовсім треба відмітити ініціятиву дирекції Інституту пропаганди мистецтва (І. П. С.), що на **велику виставу народнього мистецтва**, де було заступлене особливо багато народнє малярство і різьба, запросила й українців. Експонати (іконографія, різьба, вітраж) Українського Національного Музею у Львові й кількох інших музеїв з краю з відповідними написами багато причинилися до загального ефекту вистави. Тому то і знайшли вони теплу згадку у відчиті д-ра К. Півоцького й д-ра Грабовського, а значіння їх ще більше піднеслося, коли дирекція І. П. С-у запросила як третього прелегента — українця проф. Петра Меґика, голову мист. гуртка „Спокій", що у вівторок 5. Х. у виставовому сальоні відчитав ілюстрований багатьома світляними картинами реферат

IV. ЕМІҐРАНТСЬКИЙ ЗЇЗД.

Ми вже інформували наших читачів про скликання IV. Зїзду делегатів української еміграції у Польщі. Про значіння й завдання того зїзду, що є небуденною подією в незавидному житті української еміграції нема потреби ширше розводитись. Тепер подамо, що остаточну дату зїзду устійнено на 31. X. й 1. і 2. XI. ц. р. Зїзд буде радити в домівці У. Ц. К. при участі 45 делеґатів з усіх еміграційних осередків краю.

ПРОГУЛЬКА ЛУЦЬКОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ГІМНАЗІЇ.

В мин. пятницю й суботу відвідала Варшаву численна прогулька молоді української луцької гімназії, що знайшла гостинне приняття в домівці У. Ц. К.

(КТВ.)

„Ні клаптика землі в українські руки“.

Польська преса і ріжні польські організації, як „старшин резервістів“, „оброньцув Львова“ і т. д. під проводом Грабських і Ромерів не перестають кричати, що земля з парцеляції переходить виключно в українські руки. Свідомо поширюють брехню, що в останньому часі перейшло в руки українських селян аж 220.000 га землі. Але правда мов олива все випливає на верх. Ось директор „Земського Т-ва Парцеляційного“ Гарчинський у розмові з п. М. Грекович, що помістила свій репортаж п. н. „На садибах осадніків подольскіх“ у львівськім „Дзеннику Польскім“ (ч. 282) заявив, що згадане т-во розпарцелювало до 1. липня ц. р. 36 маєтків простором 9.195 гектарів у повітах: Борщів, Копичинці і Заліщики. З того запасу землі продали осадникам 7.242 гектари. Землю купили майже самі поляки (96,30 проц.). Українським селянам не продали ні клаптика землі. Навіть не всі українці, які служили у дворі, могли купити землі.

Щож на це скажуть ті, які алярмують польську прилюдну опінію про корчення польського „стану посідання“, оперуючи фальшивою статистикою?

Голод і холод заглядає знову
в очі українським безробітним.
Анкета в справі зимової допомоги в Т-ві „Сила“.

Ці рядки, що торкаються незвичайно важного й наболілого питання зимової допомоги українським безробітним заслуговують на те, щоб кожний їх не тільки уважно прочитав, але й зацікавив цією справою своїх знайомих і приятелів. Бо справа допомоги українським безробітним, яким голод і холод особливо дається в знаки та у великих відсотках приневолює кривити душею, повинна стати журбою всіх українців.

Минулого року, як відомо, акцію зимової допомоги українським безробітним вело робітниче Т-во „Сила“ у Львові, яке теж і цього року таку акцію поведе. В цій справі скликало згадане т-во представників наших установ, поодиноких чільних наших громадян та української преси, щоб скласти звіт із минулорічної акції та зазнайомити їх із плянами ділового комітету на цей рік. Конференцію відкрив голова ділового комітету п. Іванчук, звідомлення з минулорічної акції подав п. Сабара, з плянами на будуче зазнайомив присутніх п. Зданевич. Усі три робітники, члени т-ва „Сила“.

Відтак над звітом і рефератом вивязалась довша дискусія, в якій забирали слово: ред. Р. Купчинський, п. А. Добрянський, дир. Скопляк, ред. Качмар, рад. Решитилович, ред. О. Бабій, інж. Савойка, ред. Дурбак, дир. Балицький, проф. Редько і о. сов. А. Каштанюк.

Після дискусії ухвалено кілька внесків, з яких найважніший, що почесний комітет залишається в минулорічному складі, з доповненням представника „Сільського Господаря“. Крім того діловий комітет подбає про те, щоб у міру потреби доповнити почесний комітет ще трьома особами.

Тому, що всіх справ не можна було відразу на першій анкеті обговорити й поладнати, діловий комітет скличе в найближчих днях чергову конференцію, щоб на ній поладнати остаточно всі справи, звязані з підготовою цієї акції.

Дві ґрупи адвокатів.

У звязку з недалекою буджетовою сесією сойму кружляють ріжні поголоски на тему зміни закону про устрій адвокатів. У правничій комісії, що розглядатиме законопроєкт про устрій адвокатів, зголосять багато поправок. Кажуть, що адвокатів поділять на дві категорії: „меценасів“ і звичайних адвокатів. „Меценаси“ матимуть право заступати справи перед Найвищим Судом, Найвищим Адміністраційним Трибуналом і приймати до своєї канцелярії аплікантів. Кружляють теж поголоски, що з листи скреслять тих адвокатських аплікантів, які вписались на листу по дні 1. квітня ц. р.

—o—

Наступ на Астурію.

Національна головна кватира повідомляє, що — не зважаючи на непогоду — національні війська на східному відтинку заняли 3 села і 2 важні стратегічні точки, завдаючи ворогові чималі втрати, на південному відтинку заняли вони низку місцевостей під Праділлею відбили ворожий наступ.

БОМБАРДУЮТЬ.

Авас подає, що вчора в год. 19. національні літаки збомбардували Барсельону, вбиваючи 8 осіб.

З національні літаки, що вилетіли з Маллорки, збомбардували Кастеллон; 5 осіб ранено.

—o—

Німецька преса заохочує Мадярщину
до ревізії Тріянону.

Під кінець листопада ц. р. приїде до Берліна мадярський премієр Дарані, запрошений туди премієром Ґерінгом і міністром закорд. справ Нойратом.

Німецькі часописи з вдовіллям підкреслюють, що реґент Горті у своїй недавній промові назвав зустріч Мусолінія з Гітлером зворотною точкою в европейській політиці, та підкреслив вклад й додатне значіння оси Рим—Берлін Німеччина прихильно ставиться до справи військової рівноправности Мадярщини.

Мадярщина — пише „Берлінер Таґеблят“ — не здобуде військової рівноправности, якщо потвердить договір у Тріянон, себто, якщо виречеться остаточної ревізії кордонів. Білгород, Прага і Букарешт незабаром переконаються, що Мадярщина здобуде собі рівноправність шляхом односторонної деклярації.

ТУРЕЧЧИНА КОНТРОЛЮЄ РУХ КОРАБЛІВ У ЧОРНОМОРСЬКИХ ПРОЛИВАХ.

Турецька морська влада в Царгороді заявила представникам закордонних корабельних агенцій, що від тепер, кораблі, які пливуть з Чорного Моря в Середземне мусять при вїзді у Босфор подати, в якому часі вони думають переплисти проливи та плисти по визначеному їм шляху, що контролюватимуть турецькі моторівки.

Мабуть йде про те, щоб унеможливити большевицьким кораблям перевантажувати на інші зброю, призначену для червоної Еспанії.

ЕРІО ПРОТИ ФРАНКО-СОВІТСЬКОГО СОЮЗУ.

„Фіґаро“ стверджує, що тепер відбувається у Франції своєрідна ревізія поглядів на міжнароднє значіння франко-совітських взаємин. Недавня промова предсідника парляменту Еріо викликала величезне враження; Еріо був творцем франко-совітського договору. У теперішній своїй промові Еріо заявив, що він хотів обмежити цей договір до звичайного пакту неагресії; проти його волі цей пакт вийшов поза передбачені для нього рами.

ВЕЛИКИЙ МУФТІ ВТІК З ПАЛЕСТИНИ.

Райтер подає на основі найновіших інформацій, що великий муфті втік з Палестини і схоронився до Сирії.

Положення в Палестині.

З огляду на винятковий стан — вулиці Єрусалиму пустіють у 18. годині, публичні льокалі й установи замикають, по вулицях ходять військові стежі. Поліція арештувала чимало осіб, зокрема з окруження великого муфтія.

—o—

Польська література
розмовляє з сірим чоловіком.

Варшава, Фестіваль Мистецтва 1937.

Поляки показали, що не тільки вміють робити паради, але і зуміли зорганізувати вдалий та цікавий і найважніше: недорогий фестіваль свого мистецтва, під яким треба розуміти божеське, недоступне для всіх ремесло муз, від прекрасних вокально-симфонічних концертів, почерез усі роди літератури і театру та пластики до — вуличних, великих, „плебейських“ видовищ. Нема що, треба обєктивно признати: оригінально задуманий і справно переведений фестіваль вдався, а тому що й ми, українці були на ньому, хоча скромно репрезентовані — і брали участь як глядачі — признаймо, що власне й ми на ньому багато дечого навчилися на тему нашого відношення до літератури і взагалі мистецтва, (такого — яким воно у нас повинно бути, а не є).

Всупереч всім застереженням і поглядам таки варто було до Варшави на цей тиждень приїхати.

Залізнича знижка та інші вигоди стягнули з найдальшої провінції 12.000 осіб не глухих на мистецтво і всі прояви культурного життя. З тих поодиноких мистецьких родів — чи не найкраще запрезентувала себе сучасна польська література, яка не посоромилася на один тиждень зійти з високого „цоколу“ недосяжности та забавилась у товариську гутірку з пересічними читачами.

Це не поетичний образ, ані метафора. Так було справді. Від 2.—10. жовтня в рямцях загального мистецького фестівалю відбувалися щодня в салях П. Академії Літератури безплатні (для учасників) літературні авторські вечорі найкращих польських повістярів, драматургів і поетів. Фреквенція була неймовірна. Старі та молоді, військові та жіноцтво, духовники та гімназисти — все плило, мов прудка струя, до обширних саль, щоб лише побачити „правдивого літератора“, почути його голос, і на картці за 20 сот. одержати „власноручний автограф“, або — о Господи! — може й поговорити з ним, чи нею як з кожною смертельною людиною. Бачучи ту, просто., жахливу від ентузіязму фреквенцію, можна було довго снувати рефлексії на тему нашої доби та відношення її до літератури.

„Безсмертні“ себе не жаліли. Серошевський мав нагоду переконатися, що політичні атаки не шкодять славі доброго автора, Вежинський сам сміявся, коли пригадував наголос захопленим дівчатам в одностроях свої юнацькі вірші з „Весни і вина“. Парандовський крім авточитання виступив з прекрасним віршом про сучасну книжку і мов пророк без сумнівів — заповів сумерк репортажу, а безсмертність книжці. Домбровська не могла годину рушитись від столика (автографи!). Забракло чорнила в усіх „ватерманах“, а юрба не відступала. І так було з усіма, на всіх вечорах. В перших рядах крісел маєстатично підіймали голови старі творці з проф. Зелінським на чолі, що мов сам грецький Зевес зворушено покивував сивою бородою і навіть для дітей, що його обступили, мав слова заохоти до читання.

Але межі всяких сподівань перейшла фреквенція на виставі: **„Літературне життя“** (теж у заміщі ПАЛ). Тут показалося, що й польський загал має вже „по шию“, як-то кажуть, роблення смітника з літератури і тенденційної політичної демагогії. Від політики до літератури дуже близько і дуже далеко. Треба вміти утримати дистанс поміж цими двома ділянками людського духа і взаємин. Сама вистава була подумана і виконана щасливо. Поперше: просто, подруге: зрозуміло, по третє: цікаво.

У чотирьох салях і кільканайцятьох мистецьких, прозорих габльотах і стояках зібрано всі роди сучасної польської літератури від журналістичного репортажу і „літературних сторінок“ у пресі до бібліографій і авторських правничих кодексів та некрольогів.

Головний організатор тої цікавої імпрези п. С. Кочоровський дав почин до цікавої спроби: попросив усіх сучасників польського літературного світу власноручно написати субєктивні дефініції та афоризми про книжку, лектуру і письменство. Майже ніхто не відмовився і в той спосіб принагідний глядач, підійшовши до першого станка в першій салі, починав цікаву лектуру (тут і портрет автора, його видання, перо, каламар, рукавичка дорогої дівчини, папіросниця, шкільні сшитки і всі — так би мовити — літературні реквізити з погляду „„літературної кухні“), щоб закінчити її по кількох годинах. І так завдяки цікавій концепції кожний поет, письменник, студент, робітник і спортсмен — не оглянувшись — переживали кілька годин у світі, що не старіється так швидко, як той правдивий світ з правдивими людьми, споживачами хліба..

(Кінець буде).

ЗА ОКЕАНОМ.

СИН Б. ГЕТЬМАНА СКОРОПАДСЬКОГО В АМЕРИЦІ.

До Злучених Держав приїхав 11. вересня ц. р. німецьким кораблем Данило Скоропадський, син б гетьмана України Павла. Організація гетьманців-державників в Америці витала всюди Данила Скоропадського з великим ентузіязмом, витав його теж святочною промовою еп. Богачевський. Данило Скоропадський брав участь у посвяченні нового (третього з черги) українського літака в Америці під назвою „Україна“, яке відбулося з великою парадою в Шікаго. При цій нагоді виголосив він до учасників свята патріотичну промову. Данило Скоропадський має тепер 33 роки і є по фаху інжиніром.

УЧАСТЬ УКРАЇНЦІВ У ФІЛЯДЕЛЬФІЇ В КОНСТИТУЦІЙНІЙ ПАРАДІ.

Похід народів у Філядельфії з нагоди 150-тих роковин конституції відбувся в понеділок 20 вересня. Українці зібралися в год. 6.30 вечором перед Українським Народнім Домом при вулицях 23. і Бравн та прилучилися до загального походу, що перейшов через Парквей, далі кругом Сити Голл, до Салі Незалежности. Вели похід американсько-українські ветерани. Школа українських танків Авраменка дала попис у Салі Незалежности.

Загальні Збори

Т-ВА ПРИХИЛЬНИКІВ МУЗЕЮ НАУК. Т-ВА ІМ. ШЕВЧЕНКА У ЛЬВОВІ.

Під цією назвою основано у Львові товариство, потреба якого давалася відчувати вже здавна. Після затвердження статуту львівським воєвідським урядом рескриптом з 19. VII. ц. р. скликали члени-основники Установчі Збори Т-ва до Музею НТШ при вул. Чарнецького в суботу вечором 16. ц. м. Мірилом зацікавлення новим товариством можна вважати доволі поважне число учасників Зборів — кількадесять осіб з ріжних кол громадянства.

Збори отворив директор Музею НТШ д-р Я. Пастернак, проводив голова НТШ проф. д-р І. Раковський, секретарював інж. Ю. Крохмалюк. Після пояснення завдань Товариства вибрано управу Т-ва в такому складі: голова дир. П. Кривуцький, члени Управи: дир. Гижа, д-р Паньківський, проф. Керницький, о. д-р Іщак, о. д-р Скрутень ЧСВВ, ред. д-р Німчук і д-р Пастернак; заступники: дир. Мигович, інж. Ю. Крохмалюк, Ст. Ґебус. Ревізійна Комісія: Мих. Мельничук, проф. Стефанія Пошкевич, проф. С. Гайдучок.

Після того установлено висоту членської вкладки: для центральних установ 100 зол. річно, для повітових та окружних товариств 50 зол. річно, для фізичних осіб 6 зол. річно, для селян, робітників і студентів 3 зол. річно.

По короткій дискусії, в якій забирало голос кількох учасників, замкнув голова дир. Кривуцький Збори, взиваючи все свідоме українське громадянство допомогти новооснованому Т-ву морально і матеріяльно

—о—

Національний склад студентів Польщі у світлі статистики.

Статистичні дані за 1934-35 рік виказують, що на 48.071 студентів високих шкіл у Польщі подало польську мову як рідну 41.360 студентів (86,1 прц.); **Українську мову — 1.434 (2,9 прц.),** білоруську — 198 (0,4 прц.), жидівську — 3.339 (6,9 прц.), німецьку — 550 (1,2 прц.), литовську — 118 (0,3 прц.), та іншу 1.072 (2,2 прц.). Тимчасом загальний перепис населення з 1931. р. виказує, що польську мову як рідну подало 68,9прц. населення, українську 10,1 прц (?), білоруську 3,1 прц., жидівську 8,6 прц, німецьку 2,3 прц., іншу 7,0 прц.

Згідно з віроісповіданням у високих школах статистика начислює 76,5 прц римо-католиків, **3,1 прц. греко-католиків, 2,6 прц. православних** 14,8 прц. жидів, 2,7 прц евангеликів і 0,3 прц. інших. Щож торкається віроісповідного стану населення Польщі, то статистика начислює 64,8 прц римо-католиків, 10,4 прц. греко-католиків, 11,8 прц. православних, 9,8 прц. жидів, 2,6 прц. евангеликів і 0,6 прц. інших

Статистичні дані про національний та віроісповідний склад студентів у високих школах Польщі такі вимовні, що не потребують ніяких коментарів.

При зміні адреси просимо подавати й стару адресу.
Адміністрація.

Вартість китайської армії.

Бувший італійський міністр скарбу де Стефані, опісля фінансовий дорадник нанкінського уряду, який вернувся недавно з Китаю, характеризує на сторінках „Стампи“ китайську армію.

Вона молода, не має добрих вищих старшин, для офензиви не стає їй артилерії; зате її оборонні можливости великі і не виключують успішної офензиви в дальшому майбутньому. Китайські летуни виховані в італійській школі, мають велику вартість.

„На всякий випадок завдання японської армії куди важче, ніж припускали ті, що не брали під увагу процесу духової консолідації китайського народу“ — кінчить де Стефані.

Літературна сторінка.

Гуцульське чортовиння.

(Ростислав Єндик: „Реґіт Арідника“, Львів 1937. В-во „Винне ґроно“. Ст. 266.

Мало хто з нас томиться гуцульською природою; є такі, що раз поїхавши на Гуцульщину, відчувають потребу відвідувати її що-року. Не треба пояснювати, чому нам не нудно читати щораз-то нові твори з гуцульського життя. Хоч як щедро користали наші письменники з його багатих скарбів, нам видається, що в нас моглоб бути і вдесятеро більше повістей та оповідань з гуцульськими сюжетами, коли зважити багатство цих сюжетів і нашу цікавість до них.

Маємо перед собою грубий том гуцульських новель. Як заголовок показує — автор хоче нам показати демонічну сторінку гуцульської душі. Він використовує народні повіря, приймає їх у такій формі, як їх приймають гуцули і показує, як виглядає гуцульське життя, коли в ньому таку живу участь бере нечиста сила. Не тільки мольфарі, що розмовляють з тою нечистою силою, але і звичайні дядьки та твереза молодь, що випасає маржину або ходить у бутину, має раз-у-раз якісь порозуміння та непорозуміння з чортом та його ріжними заступниками у високих горах. Найчастіше пересуваються тут два мотиви: кохання і ненависть. Парубок закохався в дівці чи молодиці, дівка чи молодиця закинула око на леґіня, — сусіди чи члени рідні мають за собою якісь порахунки — нечиста сила в усіх цих випадках „помагає“.

Р. Єндик черпає багато з гуцульської мови і старається її виразами перетикати своє оповідання. Він кохає змальовуваних людей та природу і ні на хвилину не піддає в сумнів, що все справді відбувається так, як вірять пересудливі гуцули. До тої віри він добирає відповідний стиль, буцім-то демонічний, щоб усе, що діється було таємниче, загрозливе, страхітливе. Початок кожного оповідання вводить нас у справді своєрідну атмосферу боротьби — байдуже, з яких спонук. Гуцульщина виростає до апокаліптичних розмірів країни чортовиння. Правда нераз нагадуються давні, ні трохи демонічні тони ще з тої романтично-дитячої доби, коли ми читали „Месть верховинця“, але переважають сучасніші акорди.

Ось найчастіший настрій: „Всі корчі папороті довкола нього розцвілися вогнистими цвітками, обабіч цілими оберемками. Кинув оком Юра далі — щезників ціла хмара...“ „Ліси, що донедавна бовваніли велитенськими купинами, зарисувались лініями і брилами. По велитенських заломах полян проскакували у свої темні нори чуґайстри і мавки, а дідьки проховзувалися по скаламутілих водах у бездонні кривкиʺ...

Герої оповідань Єндика здебільша побратими щезників і мавок або нащадки Довбуша. Деякі з цих оповідань справді цікаві або є сміливішою стилістичною спробою. Р. Єндик має багато темпераменту і пробує виробити собі власний енерґійний стиль. Він має теж досить поважний запас слів, не лякається новотворів і хоч робить їх часом більш як треба, відчуває потребу збагачувати свою мову. Покищо його новелі дишать незрівноваженою молодечістю: у них за багато прикметників, часто тавтольоґічних то знову суперечних, коли йде про характеристику або опис дії. Над картинами нависає романтична мряка, що приваблює пересічного читача.

Усе-ж є в цій книжці ознаки справжнього таланту, що шукає енерґійно свого вислову.

М. Р.

—o—

Повість для двох міліонів читачів.

Не знаємо, чи повість „Антоні Адверс“ перекладали вже на яку европейську мову. Ви знаєте цей заголовок з кіна. Навіть більшість американських читачів знає тільки заголовок, не пригадуючи собі автора. Так виглядає слава; більш американська. 2 міліони проданих примірників, міліон заробітку для самого автора, фільма під тим самим заголовком у подорожі наоколо світа.

Шляхом „Ґрафа Монте Крісто“.

Повість має 2.000 сторінок. За минулий рік — найбільше читана в Америці. Більше як книжка Гітлера в Німеччині і всі твори Сталіна у Совітах, друковані у міліонах примірників не так дуже для лектури, як для пропаґанди. Автор „Антонія Адверс“ — Гервей Аллен. Щойно після появи цієї повісти почали репортери випитуватися, чи він дебютант і хто він. Скромний народній учитель мав за собою кілька поворових книжок, які доповнювали його бюджет — папіросами чи білетами до кіна. Але враз...

Чотири роки писав Аллен історію свого героя, якого назвав Супротивним (Адверс) тому, що проти його життя віяв супротивний вітер. Ця повість узяла за зразок Дюмасові повісти, головно „Ґрафа де Монте Крісто“. Аллен оповідає спокійніше, не використовував так сильно як Дюмас таємничо-сензаційні мотиви, але старався, щоб пересічний, спокійний читач був увесь час у напрузі і мав чим зворушуватися.

Хто такий — автор?

Аллен, як справжній американець, сам мав за собою трохи ріжноманітне життя. Він ур. у 1889. р. з Пітсбурґу в добрій родині і почав від морецької школи. Там мав якийсь нещасливий випадок і мусів зректися цієї професії; службовцем він телефонів у славній фірмі Белла, потім шефом відділу... реклями у нього; у 1916. р. був із своїм полком на мексиканським кордоні, у 1917. р. бився на французькому фронті, дослужившися до ступня капітана; двічі ранений став учителем англійської мови при французькому штабі. Від 1918. р. учителював в Америці і почав працювати літературно. Його вірші проходили непомітно, більший успіх мав його життєпис Едґара По. Пять років тому він задумав написати велику повість на старомодний лад, що моглаби задовольнити читачів, які не можуть читати сучасних повістей. Аллен завернув до фейлетонової повісти минулого віку і його успіх показує, що це йому вдалося.

Автор про себе.

Він сам так висловився про свій успіх: „Я найшов міліонову публику серед старомодних читачів і вони сказали, що читали „Адверса“ тому, що він „фешенебельний“ і що можна було здати собі справу з його змісту. Цю повість читали люди, які зрештою не читають книжок; я приєднав їх для літератури. Більшість сучасних читачів утомлена патольоґічними темами модерних повістей, вони не хотять ніяких психоаналітичних розвідок, ніяких хоробливих еротичних подразнень, ніяких нахабно сатиричних книжок, де автор глузує собі з усього доброго та святого. Людяність, природність і пристойність — хоч я не хочу показувати себе пуританином — знову прийшли до моди, коли так можна висловитися.“

Аллен видає тепер нову невеличку повість з громадянської війни в Америці і пише історичну повість з часів римського панування в Анґлії. Для цієї мети він вибрався в подорож по Европі.

—o—

Літературна хроніка.

Б. ЛЕПКИЙ ПО НІМЕЦЬКИ.

У журналі „Шульфунк“ з 9-го п. м. поміщений переклад нарису Б. Лепкого „Алеґро патетіко“ п. з. „Покинене місто“ (пер. Марія Мірчук).

—o—

Життя двох анґлійських письменників.

У Льондоні вийшли свіжо книжки, що кидають цікаве світло на життя двох анґлійських письменників — одного, що здобув славу та гроші і другого, що щойно здобуває імя і не може добитися книгарських успіхів. Перша книжка це листи померлого кілька років тому, відомого анґлійського повістяра Арнольда Беннета. Це листи, які він писав до свого сестрінка за останніх 15 років його життя. Беннет як людина дуже совісна, з добрим пляном праці, писав ці листи точно щотижня, завсіди в суботу. В них він ділився зі своїм сестрінком вістками про те, що робить, де ходить, кільки заробляє, які веде інтереси тощо. З цих листів краще як із щоденника бачимо, як виглядало життя чільного анґлійського письменника, що міг пером заробляти не тільки на обреди і товариські забаганки, але і на авта та далекі подорожі. Беннет крім численних повістей і пес, видав іще ряд свого щоденника п. з. „Речі, які мене цікавили“ в кількох томах і крім цього „Щоденник“.

ВІД ЦАРСЬКОГО УРЯДОВЦЯ ДО АНҐЛІЙСЬКОГО ПИСЬМЕННИКА.

В ч. 40. „Пюну“ В. Лютославський у дуже цікавій статті протиставляє цьому добре зорґанізованому життю анґлійця — життя теж анґлійського письменника, але росіянина з походження, який щойно тепер тяжкою працею добивається місця і буджету. Микола Губський має 48 років, він видав уже 6 анґлійських повістей і щойно останньою „Загніваний пил“ звернув на себе більшу увагу добірної критики. Він син високого царського урядовця, що в 1900 р. виховувався у Прусії, у 1909 р. вступив до морської школи, потім став вищим урядовцем у Петербурзі і їздив по світі. Підчас війни став секретарем воєн. ради, потім здобув становище у Льондоні, де оженився з донькою Шан Ґрея і від 1916 р. залишився на постійне в Анґлії. Там був від часу, як царські дипльомати втратили свої посади, кореспондентом у ріжних торговельних фірмах. Опанувавши добре анґлійську мову почав від 1930 р. видавати новелі та повісти. Перші розійшлися слабо, але останні вже принесли йому кращі гонорарі та читачів. Його автобіографія подає дуже цікаві подробиці про його барвисте життя, повне скоків і несподіванок, у ріжних середовищах. Губський поставив собі за мету визволитися від змінних настроїв своєї слав'янської вдачі і спрямувати свою волю в одній напрямі з гаслом: „Будь собою“.

—o—

СТОРІНКА БЕЗ ПОЛІТИКИ.

Очайдушні люди.

Голівудський кореспондент варшавського журналу „Кіно“, Анрі Гріс, помістив в останньому числі цікавий допис із Голівуду, який передаємо.

Голівуд рахує 20 тисяч безіменних статистів, чотири сотні більше або менше відомих акторів та вісімдесять зірок. Всі вони в однакову ступні борються з життям: зірки — за славу, віллі та бриліянти, статисти — за кусок хліба. Оця боротьба така фантастична та незвичайна, що найкращий сценарист не вигадав би таких інцидентів, умовин і подій, на які багате життя кожного статиста

АННІ ШІРЛЕЙ.

Особливо цікава історія молодої зірки Анні Шірлей, про яку говорить тепер цілий Голівуд. Вона почала свою каріеру як 14-літня дівчина й здобула перший промінчик слави в 17 році життя, коли заграла одну головну ролю у фільмі виробництва Р К. О.—Радіо. Здавалось би, що з того часу буде рости її слава, як на дріжджах. Одначе її зірка стала чимраз більше гаснути, хоч сама акторка не була в цьому нічого винна: завинило радше виробництво, яке вбяло собі в голову, що Анні Шірлей найкраще почувається в ролях провінційного дівчатка, У висліді фільми на цього роду теми не мали більшого успіху

Коли одного разу виробництво Метро Гольдвин Маєр звернулося з проханням „випозичити“ йому Анні Шірлей до одної фільми, Р. К. О.-Радіо погодилось на те дуже радо і таким чином молода зірка стала працювати для Гольдвина. Коли два місяці пізніше правний відділ виробництва, переглядаючи контракти, попав м. ін. на контркат Анні Шірлей, який за кілька днів вигасав і запитав дирекцію, що з тим контрактом робити, дирекція заявила, що не треба вже контракту відновлювати

За який місяць від того часу розійшлася по Голівуді сензаційна вістка, що фільма Метра з Анні Шірлей здобула собі величавий успіх і не було ні одного критика, який відємно висловлювався би про гру тої акторки.

Директори Р. К. О.-Радіо позеленіли зі злости. Як вони могли зробити таку дурницю?! Зараз подзвонили до правного відділу й довідалися, що контракт Анні Шірлей вигасає щойно на другий день Негайно веліли вони контракт продовжити та додати акторці 50 відсотків додаткової платні. Складаючи побажання Анні Шірлей за її найновіший успіх, заявили, що приготовляють для неї фільму, яка захопить увесь світ.

КРІЗЬ БАСЕН ДО СЛАВИ

Мало у нас відомий актор, Міша Авер, має в Голівуді свою власну віллю басен до плавання, три самоходи й 600 долярів тижнево. Усеж таки, щоб те все здобути, ждав він 7 літ, з яких 5 голодував. Він приїхав із Ню Йорку вже як актор, що про нього часописи подали кілька заміток Писали тоді часописи про успіхи на нюйорській сцені, а три меценати мистецтва прирекли присилати йому тижнево по 15 долярів, заки він виб'ється у фільмі. Все те разом помогло дуже мало і якби не знайомий режисер, який давав йому від часу до часу невеликі ролі, не можна булоб і мріяти про фільмову каріеру.

Нараз сталося те, чого й сам Міша Авер не сподівався. Помер знайомий режисер, а Міша опинився на вулиці

Даремне стукав він до дверей ріжних виробництв, шукаючи коли вже не більшої ролі, то бодай яку малу ролю статиста. Врешті змилувався над ним один режисер і визначив йому якусь малу ролю статиста, помічник режисера поручив йому заграти ролю ґанґстера. Ще того самого дня записали його на листу спеціялістів від бандитських роль Два роки працював він для ріжних виробництв, граючи ролі ґанґстерів, за що брав по 5 долярів за день, в якому брав він участь у знимках, Колиж трапилося таке, що його, як ґанґстера „вбили“ зараз на початку фільми, тоді Міша не заробляв нічого, дарма, що знимки тієї фільми йшли дальше.

Згодом він зрозумів, що до слави ведуть крім таланту і щастя ще й взаємини із знатними одиницями голівудської сметанки. Тому він не раз голодував цілий тиждень, щоб вечором одного дня зайти до „Трокадеро“ і показатися серед тамошньої аристократії. Згодом він переконався, що така метода таки помагає, Коли призбирав трохи грошей, тоді решту допозичив і винарендував величавий город із віллею та басеном до плавання. Його плян був простий: такий басен дозволить йому гостювати в себе людей із вищих фільмових кругів І саме той басен причинився до того, що врешті пізналися на Міші...

ПОФАРБУВАВ ВОЛОССЯ ДЛЯ СЛАВИ.

Приїхав був теж до Голівуду один москаль, який саме тепер входить до фільми, хоч довгий час залишався в тіні, Був він з лиця дуже вродливий, поставний, усеж таки переслідували його самі невдачі, Раз якось хтось йому порадив змінити колір волосся; він білявець, а режисери люблять москалів-брунетів

Не надумуючись довго, москаль пофарбував волосся, змінив назвище й став виступати всюди як расовий брюнет По двох роках важкої боротьби з долею він таки вибився і коли сильно „станув на ногах“, тоді признався до свого обману, який йому, очевидно, вибачили...

Мейд Хрістіян, що була великою акторкою в Німеччині, гадала, що коли приїде до Голівуду, то слава і гроші зараз-же будуть на неї ждати, Одначе при першому виступі стрінула її повна невдача: їй веліли заграти ролю якогось дівчатка із Тексасу, в якій випала жахливо, Щойно пять літ невсипущої праці дало їй змогу зреґабілітуватися

Куди інакше повелось Дороті Лямур, яка добула собі успіх у фільмі „Княжна Джунглів“ дослівно за одну ніч, Її знали з приємного голосу в радіо. Запросили її до студіо, але так мало в неї вірили, що дали їй маленьку ролю в незамітній фільмі. Проте Дорота Лямур зуміла вибитися. В додатку визначили для неї пірядного режисера, якого теж хотіли випробувати, І обоє вони випали дуже добре.

Так виглядають блески й тіні акторської слави в Голівуді Припадок, щасливі або нещасливі умовини, дробничка — можуть в короткому часі принести людині славу, або знищити її, щоби може згодом знову піднести її до верхів успіху...

—o—

Товариство ім. Ескоф'я.

В Ню Йорку заложили недавно товариство, яке повинні були заложити парижани з вдячности для славного кухаря Ескофіє. Нове нюйорське товариство назвали „Приятелі Ескофіє“.

Ескофіє був довгі роки найстаршим кухарем у льондонській великій гостинниці „Карльтон“. Кухарі найбільших і найкращих гостинниць і клюбів вчилися в нього.

Нюйорське товариство має вже більше як 100 членів 60 із них це кухарі, метр-д'отелі і власники ресторанів. Предсідником товариства є автор статтей про вино і кухню, статтей, що їх він друкує в ріжних великих часописах і які мають незвичайну популярність.

Заступником предсідника став кухар одного американського мільйонера, який уладжував правдиві люкулеві бенкети і платив своєму кухареві 25.000 долярів річно

Які завдання поставило собі нове товариство? Отже „Приятелі Ескофіє“ мають оцінювать мистецтво інших кухарів, переводити експертизу при складанні парадних мені, підтримувати кулінарні новини і кухарські винаходи, пропаґувати добру кухню і т. д.

Двічі врік буде уладжувати товариство величаві обіди. Одною зі страв буде „страва Ескофіє“ і крім того оригінальні страви кухарів-„мистців“. На підставі статуту т-ва ні один член кухар не сміє прикрашувати страв цвітами, паперами або іншими матеріялами, яких не можна їсти. Такі прикраси рішуче відкидав Ескофіє.

Статут товариства передбачує ще одну зміну. Підчас парадних обідів гості повинні затикати серветку за ковнір, а не класти її на коліна. Це, на думку членів того товариства, доказ великого пошанівку для кухарського „мистецтва“.

18 НАРЕЧЕНИХ 60-ЛІТНЬОГО БАГАЧА.

Біда вчить людину розуму, це загально відома правда, одначе всі знають і приповідку, що „багатство відбирає розум“. Так теж мабуть гроші „вдарили на голову“ 60-літньому багатому земському власникові Джидіджеві Куюкезу, який мав свої маєтки коло місцевости Сірез (недалеко Тури-Северін). Багач віа життя як 20-літній молодець, пив, гуляв і залицявся до дівчат. Немов якийсь молодий Дон Жуан залицявся до 18 дівчат з околиці одночасно і закрутив усім голову. Колиж відтак почав він насміхатися з легковірних дівчат, кожна з них заприсягла йому пімсту. Умовившися прийшли вони під дім свого зводника. Він вийшов до них і став насміхатися. Тоді дівчата побили так важко старого коханця, що відтак мусіли його відвезти непритомного до лічниці.

НОВИНКИ.

— Нині разом з „Ділом" переслали ми нашим Вельмишановним Передплатникам і Прихильникам наш великий, багато ілюстрований календар альманах „КРИНИЦЯ" на рік 1938. До кожного календаря долучили ми складанку П. К. О. ч. 604.060, якою просимо зараз таки переслати належність зол. 1.50.

— „Хром", Львів, вул. Руська 20., телефон 271-83 поручає по найдешевших цінах футра жіночі і чоловічі та всякого роду футряні шкірки, як також перефасоновує і переробляє ужиті футра за найновішими моделями. 1—?

— Перевози меблів і товарів виконує та всякі спедиційні чинности полагодже „ГАРМА", спедиційно-перевозова кооператива, Львів, ул. Потоцького 11 а (друга брама) телефон 111-21. 1--6

— Ощадні господині роблять на зиму запаси високоякісного меду, овочів, грибів у Кооперативі „Рій", Львів, вул. Руська 20, тел. 279-45. При гуртовім купні достава до дому. 1881 1—5

— Концерт Тараса Шухевича і Романа Савицького. В неділю 17. ц. м. відбудеться в малій залі Лисенка вечір муз. творів на два фортепіяни у виконанні Тараса Шухевича і Романа Савицького. Є це в українськім концертовім житті перший цього роду вечір, тому надіємося, що ним зацікавляться ширші кола нашого громадянства. В програмі твори: Бузонія, Шумана, Сенс-Санса, Дебіссі й інших чільних представників світової фортепіянової музики. Початок в год. 19.30 веч.

— Дво- і півмісячний диригентський курс для кандидатів на диригентів сільських, церковних і просвітянських хорів, що його щорічно влаштовує Вищий Музичний Інститут ім. М. Лисенка у Львові, почнеться дня 15. січня 1938. — Це оголошення подаємо завчасу, щоб кандидати на цей курс могли заздалегідь приготовитись. Інформації в Секретаріяті Вищого Музичного Інституту, Львів, вул. Шашкевича ч. 5, урядові години 15—19, ч. тел. 237—15.

— Виставка картин Яна Гриньковського, мистця-маляря з Кракова і Тереси Тишкевичевої відкрита в льокалі Львівського Професійного Союзу Артистів-Пластиків при вул. Дідушицких 1, I. п., щоденно від 10—15 год. Шкільна молодь має вільний вступ.

— Новий почтовий уряд. Сезонову почтову агенцію в Олесеві, пов. Станиславів, перемінила на підставі доручення Мін. Почт і Телеграфів на постійну агенцію III. ступня.

— Де подівся Ярослав Старух? Дня 9. Х. в 6 год. рано вийшов зі свого мешкання в Моршині Ярослав Старух, співробітник часопису „Нове Село" у Львові, і пропав без сліду. Перед виходом з мешкання сказав він своїй господині, що йде пити воду з лікувального джерела та негайно вернеться на снідання. Колиж і наступного дня не вернувся, господиня, п. Стефанія Забарська, в якої Я. Старух замешкав підчас двотижневого лікування, пішла на станицю поліції і повідомила її про випадок. На поліції списали протокол та обіцяли зайнятися виясненням справи. Два дні пізніше приїхав до Моршина на розшуки брат пропавшого, Богдан Старух, купець в Станиславові. В Стрию його поінформували, що Ярослав Старух арештований і перевезений до Львова. Адвокат др С. Шевчук, якому передано справу, почав допитуватись у прокуратурі та у вязничних властей, але скрізь рішуче заявили йому, що нічого не знають про Я. Старуха й ніхто не давав поручення його арештувати. Цікаво, що в тому самому Стрию три місяці тому пропав Олекса Гасин, власник крамниці, і до сьогодні невідомо де дівся!

— Початок вистав у міських театрах у Львові. Дирекція львівських міських театрів повідомляє, що починаючи від вівтірка 19. жовтня вистави в Великому Театрі та Театрі Ріжнородностей починаються в год. 7.30 веч.

— Львівська хроніка. Поліція арештувала вуличного торговця Йосифа Шатена, який продав на вул. Бернштайна селянці Марії Іванишин вовняне жіноче білля за 1 зол., але замісць білля запакував до паперу старі шмати. Іванчишинова швидко зорієнтувалася і покликала до обманця поліцію. — На Голоску появився якийсь тип, який представився за урядовця магістрату, перевів контролю крамниць і відразу стягав карні мандати по 1.50 зол. Кілька годин пізніше прийшла правдива магістратська контроля і щойно тоді виявився обман.

— Ревізії й арештування. В четвер 14. ц. м. поліція перевела основну ревізію в урядоваця філії „Просвіти" Д. Скорака у Станиславові, якого опісля арештувала. Причина ревізії й арештування невідома. — З арешту вийшов урядовець „Р. Ш." у Станиславові м-р О. Ясеницький, другий урядовець „Р. Ш." П. Рогатинський сидить ще далі.

— Нові костели і доми людові. В Дуні Малій у Скалатщині збудували новий костел, а в Устю Зеленім у Бучаччині посвятили „дом людови".

— Нова партія має три щоденники. Основана перед кількома днями польська партія „Строніцтво Праци" має такі три щоденники: „Глос Народу" у Кракові, що його закупила краківська римо-кат. консисторія, „Польонію" у Катовицях і „Дзеннік Бидгоскі". Крім того інтересів цієї партії буде боронити тижневик „Зврот".

— Злагіднення обмежень у прикордонній полосі. Станиславівський воєвода змінив деякі постанови розпорядку з червня ц. р. про обмеження свободи рухів у прикордонній полосі. І так від 1. ц. м. замість документів тотожности можна мати якийнебудь документ, що стверджував би тотожність. У Ворохті та Яблониці і на богатьох туристичних шляхах скасовано обмеження руху і там не треба буде ніяких спеціяльних документів. Легітимації польських товариств „татшаньского" і „нарцярского" дають змогу свобідно порушатися. Вільно теж фотографувати крім залізничних, почтових та військових обектів.

— Кривава хроніка. У Путятинцях, пов. Рогатин, 17-літній Василь Кисіль і 13-літня Марія Іванців брали над берегом ріки глину. Раптом беріг зісунувся і засипав дітей. Дівчина згинула, Кисіль бореться зі смертю. — У Долгім коло Підбужа два невідомі бандити напали на хату Ш. Лянгенавера та під загрозою револь-

ВІДГУКИ ДНЯ.

Шляхоцький зїзд

Живемо в часах ріжних зїздів. У Німеччині зїзд наців у Нірнберзі, в Італії роковини фашистівського походу на Рим, а в нашім коханім Львові „Зїзд шляхти загродовей".

Признаюся, що в першій хвилі, коли я прочитав оповістку про цей світовий унікат, тріпнулося в мені серце, чи часом зезив і до мене не відноситься. Адже якісь там документи, а ще більше устне передання в родині давалиб і мені право виступити на цьому зїзді!

Але щож! „Загроди" давно нема, керабеля пішла ще за мого прадіда на гистик, з кольчуги, як мене інформували, зробив хтось дверцята при крілячій клітці, словом як у Мацька в „Пану Тадеушу":

„Wygnała Marsa Ceres gospodarna"...

Я може й мовчав би дискретно про те, але деж ми живемо!? В Польщі, в державі, що знесла всі титули, не тільки якихсь там „шараків" з Кривого, Боднарова чи іншого Волосатого, але й кармазинів з Потока, Сіняви, чи Сапіжанки. На державних документах пишуть так само: Сангушко, Сапіга, Любомирський, як і Дичак, Врона, чи Корншмекер — без ніякого додатку!

Та всеж таки дивовижа дивовижею і я постановив засягнути шляхоцького язика. За шляхтою в Галичині не треба довго шукати. В самім Львові на 50 тисяч греко-католиків буде її з 10 тисяч, але вони за тяжкою працею по фабриках, бюрах і каменицях давно забули про свої клейноди та привілеї, а хто ще трохи памятав, того закон про знесення титулів до решти „схлопив".

Засягну, думаю, інформацій там, де ще шляхоцький дух не вивітрів, де ще консервується шляхецька традиція.

Сів на поїзд і поїхав. До Гербоватого. Раз, що люблю цю назву, два що село далеко від погубного впливу демократичного міста.

Двіста пятьдесять кільометрів залізницею, 50 пішки і я на місці.

Саме було під вечір. Село долом тонуло у фіолетних сутінках, горою у сизих димах, що виповзували зпід стріх і стелилися по дахах. Курні бойківські хати варили бідну вечерю.

— Де тут живе якийсь шляхтич? — спитав я якогось збідованого громадянина.

— Шляхтич? — закліпав очима громадянин і почухався в потилицю. Ще перед війною вибрався з села. Продав маєток жидам.

— А більше нема?

— Не чути.

— А ви як звется?

— Іван Заруба Гербовський.

— То ви також шляхтич. Гербове, Гербовський, десь певно і герб маєте?

— А, ви за наших таки людей питаєте?! Ніби з села!? То ви може людей на роботи наймаєте?! і його очі засвітилися надією.

— Ні, я так собі. Приїхав поговорити...

Мій співрозмовець глипнув на мене підзорливо, щось поміркував, а врешті каже:

— Коли ви хочете поговорити з шляхтичем, то ось ідіть до Коробки.

— Коробка?! Шляхтич!?

— Шляхтич лïпший як я. Має два морги поля, корову, а минулого тижня коня продав.

І показав мені „загроду", з якої теж ішов дим попід стріху.

Подався я туди.

Стрінув Коробку на подвірю, як напував корову.

— Ви шляхтич? — питаю.

— Або що? Ви може вже з білетами?

— Ні. А ви про які білети?

— Та на той „зязд" до Львова.

— Ідете?

—Ба чому ні?!

Ми розговорилися. Про ріжне. Про заробітки, про шарварки, про худобу, про вигляди на будуче.

Коробка видно переконався до мене, бо став щиріщий.

— Та що то казати. Біда нас тут тисне як жидівська лихва. Народ темний, неписьменний і тому бідний. От минулого року заложили ми кооперативу, трохи з нею лекше. Вже нас так жиди крамарі в Балигороді на гоцки не беруть. Коби то ще більше наших панів до нас з міста приїзджало та очі нам відчиняло!...

— Говорите одно, а робите друге. Як це погодити? А ось йдете на якийсь „зязд"!

— Ба! А як християнин може нині до Львова дістатися? Купа грошей треба. А на той „зязд", то ще й просять. Маюві Львові сина в ремеслі. От поїду, завезу йому щось з дому і Львів зобачу. Пишуть, кажуть: Просвіта, Сільський Господар, Союзи ріжні, а чоловік і на очі їх не видів. А так подивлюся і другим розповім.

Попрощав я пана Коробку Гербовського і пішов шукати хати з комином на нічліг. А по дорозі думав: „Зїзд шляхти" тільки на перший погляд не має сенсу!

Галактіон Чіпка.

верів забрали в нього 170 зол. Кілька хвилин опісля напали на хату Лянгенаверового сусіда І. Розенберґа, де теж після стероризування забрали 110 зол.

— **Пів міліярда долярів на рекляму.** В 1935 р. 1112 реклямових фірм видало 405,800.000 долярів на оголошення. З того на оголошення в радіо припадає 18 відсотків, на періодичні часописи 33 відсотки, на щоденники 47 відсотків. За 8 років чотири найбільші тютюневі підприємства видали на оголошення в радіо і в часописах 230 міліонів долярів. Слід згадати, що понад 405 міліонів долярів на оголошення видали лише великі реклямові фірми. Сюди не входять оголошення дрібних місцевих крамниць. Одна видавнича фірма в Ню Йорку видала 65.000 долярів на рекляму одної книжки Д. Карнеґія п. н. „Як приєднувати собі приятелів і як здобувати впливи між людьми". По році виявилося, що згадана фірма продала пів міліона примірників за міліон долярів

— **Небезпечна отруйниця.** Перед судом у Гальберштадт у Німеччині станула 21-літня послугачка Ромер, яка двома наворотами підсипала сублімату до чаю для 18-ох доглядачок. Отрую своєчасно підглянули. Минулого року Ромер підпалила помешкання одного пастора, в якого служила. Суд засудив небезпечну отруйницю на 15 років вязниці.

— **Президент концерну Філіпса у Варшаві.** 18. ц. м. загостить до Варшави чільний представник промислових сфер Голяндії д-р Антін Філіпс, творець і президент концерну Філіпса і Предсідник Надзірної Ради Польських Заведень Філіпс С. А. та інж. П. С. Оттен, генеральний директор концерну. Вони возьмуть участь у посвяченні нової фабрики радіовідбірників Польських Заведень Філіпс С. А., яке відбудеться 19. ц. м. в присутности представників державної влади.

— **Фестівалеві концерти доказали вартість Телефункена.** Власники радіоприймачів Телефункен нової серії п. н. Супер Феномен, Симфонік, Отрадіоґрій або Де Люкс мали рідку нагоду насолоджуватися концертами фестівалю з концертом мистця Івана Кепури на чолі. Знамениті прикмети цих нових приймачів відзначилися тут у цілій своїй повноті, а радіослухачі слухаючи трансмісії концерту на цих апаратах мали повне враження, що сидять в перших рядах концертової салі і слухають цього незвичайного співу. Прекрасні арії з опер і пісень у виконанні Кепури не втратили нічого зі своєї барви, як також ні виразу ні чару та плили просто з могутніх грудей співака до радіових слухачів. Овації глядачів, невгавні оплески, голоси очарування, поодинокі слова зі салі концертової — все це вичарували приймачі Телефункен з досі небувалою докладністю і звуковою вірністю та перенесли слухачів до салі, де лунав улюблений голос співака. Оправді, не можна вимріяти собі ліпшого доказу-проби приймачів Телефункен як саме цей концерт. Хто слухав його через супери Телефункен, цей на власні вуха переконався, що має приймач скінченої досконалости.

Зі судової салі.

РЕДАКТОР „ГРОМ. ГОЛОСУ" ПЕРЕД КАРНИМ СУДОМ У ТЕРНОПОЛІ.

Перед окружним судом у Тернополі відбулася карна розправа внаслідок скарги маґістра фільософії Евгена Лопатинського з Прошови, пов. Тернопіль, проти відповідального редактора „Громадського Голосу" у Львові Григорія Остаповича за зневагу чести зі ст. 255 § 1 і ст. 256 § 1 к. к. тому, що він помістив у ч. 10 „Гром. Голосу" з 13. березня 1937 р. статтю під наголовком „Ще про махнівців у Тернопільщині". У тій статті обвинувачений, як відповідальний редактор і видавець „Громадського Голосу", зневажив приватного обвинителя словами „фільософ з Прошови, що зловживає читальняними грішми". Далі пишучи про кооперативну анкету в Тернополі, на якій обговорювано теж усунення з дирекції Подільського Союзу Кооператив у Тернополі д-ра Нянчура, щоб зробити місце Іванні Блажкевичевій, зневажив у тій самій статті приватного обвинителя, що як член згаданої анкети стояв за д-ром Нянчуром — словами: „дальший хід анкети відбувся при некультурній поведінці Нянчурових союзників", „це була звичайнісенька боївка".

— **Харчі американських вязнів.** В м. Жоліє в стейті Ілліной вибух страйк 2.000 вязнів протестуючи проти строгої поведінки супроти них. При цій нагоді публика довідалася з преси, що харчі американських вязнів такі: На снідання варені сливки, вівсяна каша, яєчниця, хліб, кава, молоко. На легкий обід: потравка з воловини з книдлями, свіжа ярина, хліб, кава. На обід: котлети, бульба, свіжі ярини, хліб і кава. А що вязнича влада заявила, що нікого з вязнів не буде змушувати їсти, страйк по кількох днях скінчився.

— **Миролюбна комісія.** Шістьох громадян Злучених Держав і Канади перервало свої наради, щоб вислухати промови през. Рузвельта про припинення міжнародньої анархії. Згаданих 6-х громадян святкувало 25-ліття цієї комісії. Вона від 25-ох років поладнувала всі спори між обома державами. Хоч кордон Злучених Держав і Канади тягнеться на просторі 5.000 км., за 25 років не було ніодної справи, щоб її мирно не поладнали.

— **Книжка Леона Блюма заборонена.** Ірляндська цензура заборонила продавати в Ірляндії книжку Леона Блюма п. н. „Подружжа". Цю книжку видав Л. Блюм перед кількома роками. Вона викликала спротиви в багатьох державах своїм сміливим підходом до цієї превážної справи.

—o—

Спорт.

ПРОГРАМА НЕДІЛЬНИХ ЗМАГАНЬ.

Грище Погоні: год. 2.30 попол. метч за мистецтво О. Л. **Україна — Чувай.**

Грище Т. З. Р.: год. 12.30 вполудне мистецтва юніорів **Україна — Чорні.**

Грище Чорних: год. 10. рано: метч за мистецтво Ц-кляси **Зоря — Гапоель** (Городок).

Надвірна: змагання за мистецтво станисл. А-кляси **Пролом — Бистшица.**

Самбір: метч за вхід до А-кляси дрогобицької підокруги: **Дністер — Бялі.**

Усі ці заміти неправдиві і скривдили приватного обвинителя. Тому він за посередництвом адв. д-ра Степана Барана в Тернополі вніс проти відповідального редактора „Громадського Голосу" у Львові Григорія Остаповича акт обвинувачення до окружного суду у Львові як місцево й річево компетентного. Одначе з огляду на те, що свідки походять з Тернополя або з околиць Тернополя, а приватний обвинитель має право незаможности, до переведення процесу і вирішення справи делеговано окружний суд у Тернополі.

Перша розправа перед цим судом відбулася в понеділок 11. жовтня ц. р. Підсудний заперечив вину й заявив готовість перевести доказ правди, що окружний суд допустив. Розправу відложено, щоб перевести доказ з переслухання свідків підсудного і свідків, яких покличе приватний обвинитель, між іншими проф. Іларія Бриковича, дир. Миколи Турина, дир. Осипа Кметя з Тернополя, о. Степана Бояса з Ігровиці й о. Ратича зі Ступок. Приватного обвинителя заступав адвокат м-р Володимир Палашевський, підсудного, що не явився на розправу, боронили адвокати д-р Ладика і д-р Олійник.

— **5 міліонів долярів на суспільні цілі.** В Парижі помер недавно відомий американський філянтроп і купець, який залишив 5 міл. долярів майна. З того лише 75.000 долярів записав своїм найближчим, своєму секретареві і службі. Решту майна записав фондації на суспільні цілі, на поширення гігієни і добробуту між працюючими.

БЕЗПРАВНА ЕКЗЕКУЦІЯ.

В Погорільцях пов. Перемишляни Іван Яремчук не заплатив т. зв. військового податку. Тому прийшов екзекутор з Глинян і хотів забрати машину до шиття, власність Парасі Яремчук, жінки його брата Михайла. Цієї машини не хотіли видати: Михайло, Парася і Марія Яремчуки пояснюючи, що Іван Яремчук має окреме господарство і вони не можуть за нього відповідати. За спротив при екзекуції притягнув їх прокуратор до відповідальности зі ст. 129 к. к. і окружний суд у Золочеві засудив їх по 3 м. вязниці.

Одначе Михайло Яремчук вніс апеляцію від цього присуду спираючись на тому, що екзекуція була безправна. Апеляційний суд у Львові відхилив цей присуд та уневиннив М. Яремчука. Одночасно по думці постанови 510 к. п. к. відхилив присуд і щодо Парані і Марії Яремчук. Судив суддя **д-р Шуліславський**, обвинувачував прок. Саранецький, боронив **адв. д-р Л. Ганкевич.**

ЗА 100 ЗОЛ. БАНКНОТ ЗАШИТИЙ У СПІДНИЦІ.

Перед судом присяглих у Львові станули: Василь Шиян, Іван і Дмитро Колачник і Анастазія, яких прокуратор притягнув за злочин грабежі зі ст. 259. к. к., що його мали допуститися під Туринкою. Акт обвинувачення каже, що підсудні забрали 185 зол. Гутому і Когутові, які верталися з ярмарку з Жовкви. Головним доказом їх вини був 100 зол. банкнот, на якому був знак хемічним олівцем. Цей банкнот знайшли зашитий у спідниці Анастазії Колачник. Головним ініціятором цього грабунку — як каже акт обвинувачення — мав бути Дмитро Колачник.

На основі вердикту присяглих суддів, які заперечили вину Дмитра Колачника як ініціятора, предсідник трибуналу **Міхальс** оголосив такий присуд: В. Шияна на 4 роки вязниці, Івана Колачника на 3 р. вязниці, за ст. 259 к. к. а Дмитра Колачника на 10 міс. вязниці за злочин зі ст. 160 к. к., (за переховування річей) та Анастазію Колачник на 4 м. за злочин зі ст. 161. к. к. Обвинувачував прок. **Волянський.** Шияна боронив адв. д-р Перацький; Колачників **адв. д-р Л. Ганкевич.**

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Великий Театр:

Неділя 17. X. год. 8. веч. „Король во-лоцюг".

Понеділок, 18. X. з причини ґенеральної проби театр нечинний.

Вівторок 19. X. год. 7.30 веч. „Завтра неділя" (премієра).

Театр Ріжнородностей:

Неділя 17. X. год. 12 впол. Мадярська Орхестра Циг. Хлопців; год. 3.30 попол. Мад. Орхестра Циг. Хлопців; год. 8. веч. Мад. Орхестра Циг. Хлопців.

Понеділок 18. X. год. 8. веч. „Де чорт не може".

Вівторок, 19. X. з причини ґенеральної проби театр нечинний.

Український Нар. Театр ім. І. Тобілевича:

ЖУКІВ.
11. X. Віа.
ПУТЯТИНці:
17. X. год. 3. попол. Шаріка
РОГАТИН:
18. X. Під кураторією.
19. X. Отаман Пісня.
20. X. Шалапут.
21. X. Довбуш.
З Рогатина їде театр до Бережан.

Український Народній Театр ім. М. Садовського.

ЯВОРІВ:
17. X. Ніч під Івана Купала.
СУДОВА ВИШНЯ:
18. X. Хмара.
19. X. Маруся Богуславка.

ФОТОПЛЯСТІКОН:
(пл. Марійська 5).
„Вогези" панорама гарних гірських місцевостей.

КІНА.

АПОЛЬО: „Ставка на життя".
АТЛЯНТІК: „Пливке золото" з Ірином Дунне і Доротою Лямур.
ВАНДА: „Тайна бриґада", „Любовні несподіванки".
ҐРАЖИНА: „Шлях до Ріо".
ЕВРОПА: „Пропащий овид".
КАСИНО: „Капітан Тейльор".
КОПЕРНИК: „Знахор" на осн. повісти Доленґи-Мостовича.
МАРУСЕНЬКА: „Весельчак".
МЕТРО: „Під двома прапорами" і кольорові додатки.
МІРАЖ: „Маєрлінґ".
МУЗА: „Місячна соната".
ПАКС: „Непереможний Біл".
ПАЛЯС: „Моя панна мама".
РІЯЛЬТО: „Бен Гур" з Рам. Новаром.
РАЙ: „Нестерпна дівчина" комедія.
СВІТ: „Алярм у ночі", „Ню-Йорк-Сан Франціско".
СТИЛЕВЕ: „Малий чародій" і ревія.
ТОН: „Підводний човен ч. 9".
УТІХА: „Простак" і ревія.
ХИМЕРА: „Трукса".

РАДІО.

Неділя, 17. жовтня 1937.

8.00 Сиґнал часу, 8.30 Про гноєння сіножатей і пасовищ, 8.40 Венявський з гр. пл., 9.00 Розр. концерт з гр. пл., 9.50 Кашубська трансмісія, 11.57 Сиґнал часу, 12.03 Симф. поранок, орх., форт., 13.00 Муз. життя Львова, 13.10 Сальон і вулиця, сатир. фрагм., 13.30 Орх. музика, пісеньки, 14.45 Для села: Огляд ринків рільних продуктів, Копання, Глибоке орання, 15.45 Для дітей: „Івась із ліса", Музика з гр. пл., 16.05 Рішення конкурсу П. Р., 16.25 Нар. капеля, 17.10 Аптиця та життя, 17.30 Авд. у 88-роковини смерти Шопена: Мазовецькі пісні у вик. нар. хору, фортепіян: Г. Штомпка, 18.30 Концерт солістів: А. Карзовська, Йосиф Корилькевич спів, Іван Рожовський віол., 19.25 Хвилина бюра огудій, 19.35 Хор зі Сокільник, 20.00 Концерт солістів: Тамара Бертер спів, Романа Електоровичра Вітешак форт., 20.35, 21.00 Спорт. вістки, 20.40 Політ. огляд, 20.50 Веч. денник, 21.15 „Ганнуся з Погулянки" сцена з муз. 22.00 Арії з опер у вик. Ір. Цивінської, спів, форт., 22.30 Л. Ружицький: Віол. соната оп. 10. у вик. композитора, 22.50 Останні вістки, 23.00 Танк. музика з гр. пл.

Понеділок, 18. жовтня 1937.

6.15—8.00 Ран. авд., 11.15 Для шкіл: Подорож на місяць, Твори Л. Ружицького з пл., Вальс, 11.40 Що каже бляхар про свій фах, 11.57 Сиґнал часу, 12.03 Розр. музика, 13.45 Легка музика з гр. пл., 14.00 Концерт дутої орх., 14.45 Г. Лер: Від Жарни до Дунаю, вальси з гр. пл., 14.55 Біржа, 15.00 Трохи пісні, трохи слова, 15.20 Біжучі вістки з міста та провінції, 15.30 Господарські вістки, 15.35 З піснею по краю, авд., 16.15 Розр. орх., 16.50, 19.50 Гутірка, 17.00 Ґалілей і Ньютон, 17.15 Концерт солістів барит., віол., фортепіян, 18.10, 18.50 спортові вістки 18.10 Підготовання стайні на зиму, 18.20 Увертюри з грам. пл., 18.30, 18.55 Програма на завтра, **18.35 Століття „Русалки Дністрової" виг. проф. д-р В. Сімович, 19.30** Чи історія говорить правду? 20.00 Орх. мандолінистів, 21.00 Европейський концерт (трансм. з Італії), 22.00 Літер. новини, 22.20 Форт. реситаль Мерети Седерґельм, 22.50 Ост. вістки, 23.00 Танк. музика з гр. пл.

Вівторок, 19. жовтня 1937.

6.15—8.00 Ран. авд. 11.15 Краківське весілля, авд. для дітей, 11.57 Сиґнал часу, Полудн. денник, Воєнна пісенька, 14.10 Верді: IV. дія з „Аїди", гр. пл., 14.55 Біржа, 15.00 „Ольбрахтові лицарі", Музика з пл., 15.25 Біжучі вістки з міста і провінції, 15.30 Госп. вістки, 15.45 Країна літочих літ, обр. із життя А. Міцкевича для старших дітей, 16.10 Фінанс.-госп. актуалії, 16.20 Сальон. квартет, 16.50, 19.50, 20.55 Гутірка, 17.00 Образки лісових Кучв, 17.15 Скрипка, форт., 17.50 Одаг звірят, 18.00, 18.50 Спорт. вістки, 18.10. Три знака запиту, 18.20 Нар. пісні у вик. В. Коритко в супроводі форт., 18.30, 18.55 Програма на завтра, 18.35 Для села: Садім овоч. дерева, Хліборобська скринька, 18.40 Ровером по Лівії, 19.00 Пулави — літер. сальон Чарторийських, 19.40 Конкурсова авд., 20.00, 22.00 Посвячення катовицької радіостанції, 20.45 Веч. денник, 21.00 Концерт симф. орх., 22.05 Концерт малої орх., 22.50 Ост. вістки, 23.00 Концерт бажань.

Неділя, 17. жовтня 1937.

БЕРЛІН 12.00, 15.30 Музика, 19.10 Розр. концерт, 20.00, 21.00 Орх. концерт; БІЛГОРОД 20.10 Спів, 20.40, 21.00 Нар. музика; БУДАПЕШТ 17.00 Циг. орх., 18.30, 19.00 Сальон. музика, 22.10 Орх. концерт, ВІДЕНЬ 11.45, 12.00 Симф. концерт, 19.35 Два форт., 20.05, 21.00 Весела авд.; ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 19.30, 20.00, 21.00 „Тоска" оп. Пучіні; КОШИЦІ 11.20 Клясична музика, 18.00 Для Закарпаття; ЛЯҐТІ 19.40, 20.00 „Лякме" оп. Деліба (II. дія), ЛІЛЬ 21.30, 22.00, 23.00 „Манон" оп. Массенета, ЛЯЙПЦІҐ 18.00 „Аптикар" оп. Гайдна; МІЛЯНО 17.00, 18.00 Іт. розр. музика, 21.00, 22.00 Симф. концерт; МІНХЕН 20.00, 21.00 „Франческа да Ріміні" оп. Ґеца; ПРАГА 17.35, 18.00 Фільг. орх., РАДІО ПАРІ 20.30 Балалайки і рос. хор, 21.15 Пісні, 21.30, 22.00 Театр Уяви, РИМ 20.00, 20.40 Розр. музика; 22.40 Танк. музика; ШТРАСБУРҐ 21.30, 22.00, 23.00 „Фридриха" оп. Леґара.

Понеділок, 18. жовтня 1937.

БЕРЛІН 14.15, 5.00, 18.00 Розр. муз., БУДАПЕШТ 12.05 Сальон. музика, 17.30 Форт., 18.20 Циг. музика, ВІДЕНЬ 15.15 Для дітей, 17.30 Баляди Леве, Кляйн барит., 20.20 Опереткові мельодії Вайнберґера, сопран, тенор, ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 14.00, 16.00 Музика, КОШИЦІ 18.00 Для Закарпаття, МІЛЯНО 19.00, 19.40 Розр. і легка музика, ПРАГА 16.30 Монюшкові пісні, 19.30, 20.00, 21.00, 22.00 „Песиголовці" оп. Коваровича, РАДІО ПАРІ 20.03 Пісні, 20.15 Форт., 21.30, 22.00, 23.00 „Креолька" оп. Офенбаха; РИМ 17.15, 20.40 Розр. концерт, 21.00, 22.00 Европейський концерт: орх., хор, солісти, Тоті даль Монте сопр., Магда Оліверо сопр., Адр. Періс сопр., Марія Педріні сопр., Дж. Маліпієро тенор, Уґо Кантельмо тенор, Ч. Таліябуе барит, Н. Мошона бас.

Вівторок, 19. жовтня 1937.

БЕРЛІН 11.15 Веселі мельодії, 18.00, 19.00 Розр. музика, 20.00, 21.00 Давні улюблені мельодії, БІЛГОРОД 22.10 Нар. пісні, БУДАПЕШТ 12.05, 21.10 Циг музика, 17.40, 18.00 Оп. орх., 19.10 Сальонова музика, 20.10 Солісти, ВІДЕНЬ 15.15 Для дітей, 17.35 Пісні й арії, 19.40 20.00 „У віденськім ліску" веселі настрові образки, солісти. ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 16.00 Розр. музика, 18.00 Фр. музика, КОШИЦІ 12.35 Орх. концерт, 18.00 Для Закарпаття, МІЛЯНО 17.15 Спів, 19.00, 21.40 Розр. музика, 21.00 Комедія, ПРАГА 17.30 Соната ес-дур Бетовена на форт., 18.20 Концерт солістів, РАДІО ПАРІ 20.00, 20.45 Пісні 20.10 Форт., РИМ 17.15 Танк. музика, 21.00, 22.00 Симф. концерт.

ЦІННИК ОГОЛОШЕНЬ У ЩОДЕННИКУ „ДІЛО".

Розмір часопису: 3 текстові шпальти і 4 оголошеневі шпальти

1 мм. одношпальтовий або його місце в рубриці оголошень	зол. 0.35
1 мм. одношпальтовий в тексті і новинках .	зол. 0.60
1 мм. одношпальтовий на першій сторінці .	зол. 0.80

Дрібні оголошення від слова:

матримоніяльні і приват. кореспонденція по	зол. 0.15
купно, продаж, винайм і т. п.	зол. 0.10
шукаючі праці	зол. 0.05

слова товстим друком подвійно.

Остання сторінка 1/1	зол. 480.—
Остання сторінка 1/2	зол. 250.—
Остання сторінка 1/4	зол. 130.—
Остання сторінка 1/8	зол. 70.—

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло" З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10.